

LA TRIBUNA

Ser d'extrema dreta sense voler-se etiquetar

MARIAN
SANCHIZ

En temps de paraules buides i discursos amb màrqueting, hi ha líders polítics que rebutgen l'etiqueta "d'extrema dreta", però repeteixen, una per una, les idees d'aquella família política europea. Cap novetat: la història ens recorda que les derives autoritàries mai s'han presentat com a tals i el panorama mundial actual ens ho confirma.

Actors polítics que rebutgen la classificació «d'extrema dreta» incorporen en el seu discurs molts elements que s'hi associen: nacionalisme excloent, hostilitat envers les minories o recel davant la igualtat de gènere. La qüestió és fins a quin punt les seves idees penetren en l'espai polític, perquè no cal dur braços ni parlar de «raça» per compartir la mateixa lògica d'exclusió.

El feixisme i el nazisme van créixer dins societats que es consideraven mo-

dernes i democràtiques, aprofitant pors reals –la crisi econòmica, la inseguretat o la desconfiança envers les institucions– i oferint respostes simples a problemes complexos. El rebuig inicial a la seva etiqueta els va permetre arrelar entre molts sectors de la població.

Umberto Eco va escriure que el feixisme no és una ideologia tancada, sinó una actitud que pot renéixer sota formes diferents. Pot ser el rebuig a la diferència, la por al canvi o l'obsessió per l'ordre. Hannah Arendt ja advertia que el totalitarisme s'alimenta de la manca de reflexió: quan la gent deixa de qüestionar i de dubtar, el terreny esdevé fèrtil per a qualsevol forma d'autoritarisme.

George Orwell advertia que quan es manipulen les paraules, aquestes es converteixen en una eina política molt potent: quan conceptes com "llibertat", "seguretat" o "patriotisme" són utilitzats per justificar mesures discriminatòries, el debat públic es desplaça sense

que la societat se n'adoni. I aquest desplaçament del llenguatge fa que certes idees puguin semblar moderades i que el debat públic s'ompli d'ambigüitats calculades.

A Andorra, el llenguatge d'alguns polítics juga aquest paper. Es parla de "protegir la identitat o l'ADN" o de "defensar els valors tradicionals", o es reivindica la "llibertat d'expressió" per justificar l'odi, o la "seguretat" per restringir drets. Però darrere d'aquestes expressions sovint s'amaga un desig incontrollable d'arribar al poder trepitjant tot el que hi ha al voltant.

L'era digital ha ampliat discursos que apelen a l'emoció més que

a la raó. La radicalitat ja no necessita presentar-se com a tal: pot integrar-se en missatges d'estabilitat, eficiència o protecció dels "nostres".

Els populismes, també a casa nostra, comparteixen molts trets essencials amb l'extrema dreta. L'apel·lació a una identitat col·lectiva amenaçada: el «nosaltres» contra «ells»; la desconfiança envers la raó, que se substitueix per emocions i sospita i, sobretot, la necessitat imperiosa de trobar un enemic per desviar l'atenció dels seus objectius.

En aquests últims temps, a Andorra, estem vivint actituds i declaracions de polítics d'aquesta mena. Hem d'analitzar

els seus discursos, les seves declaracions i les accions que emprenen. No ho podem ignorar, ni podem deixar d'examinar les seves paraules. No podem acceptar més el «si no estàs amb mi, estàs en contra meu». Gosar afirmar barbaritats com que a Andorra estem en una «emergència nacional» és una irresponsabilitat i una mentida.

Potser no cal definir-se d'extrema dreta per parlar com l'extrema dreta, però sí que cal un esforç constant per mantenir la vigilància sobre qui rebutja frontalment definir-se d'extrema dreta, o ni de dretes ni d'esqueres. Hem d'aprendre a reconèixer quan el discurs de la por suplanta el del respecte i quan la simplificació substitueix el pensament crític.

Al capdavant, la democràcia no és només un sistema polític que et permet guanyar o perdre unes eleccions és una actitud honesta davant del món. ●

Membre de la CPN de Progressistes-SDP